

BILJE ULAZNOG DIJELA SPILJE POMETENE GOLUBINKE

PIŠE: dr. sc. Suzana Buzjak
Hrvatski prirodoslovni muzej
Zagreb

UVOD

Za vrijeme trajanja ekspedicije "Vrdovo 2007." floristički su istraženi ulazi dviju spilja: Pometene Golubinke i Bile lipotice. Bilježene su vrste koje su rasle u neposrednoj blizini ulaza, na različitim dubinama i ekspozicijama u ulaznim dijelovima spilja te je izmjerena trenutačna temperatura i relativna vlažnost zraka. S obzirom na vrijeme održavanja ekspedicije (druga polovina srpnja) većina biljaka u okolici spilja bila je posušena.

ISTRAŽIVANJE I REZULTATI

U ulaznom dijelu spilje Pometene Golubinke zabilježeno je 24 svojiti biljaka (tab. 1). To je spilja s jamskim ulazom nastalim urušavanjem stropa iznad spiljskog kanala. Na samom ulazu rastu vrste koje rastu i u neposrednoj okolici spilje: trepavičavi mekušac, uskolisna mlječika, stjenoviti kameničak, bolonjski žednjak, osjavi zvinčac, a od grmlja i drveća crni jasen, kamenjarska krkavina, crni grab, rašeljka i srednja krkavina. Prema unutrašnjosti objekta prevladavaju paprati, mahovine i alge. Svih šest zabilježenih vrsta

papratnjača (smeđa slezenica, ljekovita slezenica, nježna papratka, šumska paprat, paprat *Dryopteris cristata*, obični oslad) rastu unutar ulaznog dijela spilje, a najzastupljenije među njima su obični oslad i smeđa slezenica. Ljekovita slezenica je zabilježena samo pri vrhu ulaza na zapadnoj ekspoziciji, a paprat *Dryopteris cristata* samo na dnu ulaznog dijela (na dubini od oko 18 m). Vrste smeđa slezenica, šumska paprat, nježna papratka i smrdljiva iglica rasle su duž ulaznog jamskog dijela, ali i na njegovom dnu. Na istočnoj i zapadnoj ekspoziciji na kojima je dio stijena prekriven tlom zabilježen je veći broj vrsta i primjeraka biljaka za razliku od sjeverne i južne ekspozicije gdje su stijene uglavnom gole i s većim otvorima (prolazima) u druge dijelove spilje. Zabilježena je i razlika u fenologiji istih vrsta. Tako je na zapadnoj ekspoziciji obični oslad na 6 m dubine bio posušen, a na 10 m zelen dok je na istočnoj ekspoziciji bio osušen na 10 m, a zelen na 16 m dubine. Općenito su biljke koje rastu na istočnoj ekspoziciji, u odnosu na iste biljke koje rastu na zapadnoj ekspoziciji zabilježene dublje. Također su neke vrste koje su na rubnom dijelu već

ocvale, u unutrašnjosti još cvale (zidna salatika i smrdljiva iglica). Te razlike su najvećim dijelom uvjetovane razlikama u temperaturi, relativnoj vlažnosti zraka i osvjetljenosti u ulaznom dijelu spilje. U 19,30 sati na dnu ulaznog dijela (20 m dubine) temperatura je bila 9,5°C, relativna vlažnost zraka 99%, na 10 m dubine temperatura je bila 14,3°C, a relativna vlažnost još uvijek 99% dok je izvan spilje temperatura bila 24°C, a relativna vlažnost 60%. Mjerenje je obavljeno elektroničkim termohigrometrom PCE-310.

ZAKLJUČAK

U ulaznom dijelu spilje s jamskim ulazom Pometene Golubinke zabilježene su 24 svojite biljaka i obavljena su mjerenja trenutačne temperature i vlažnosti zraka. Uočene su razlike u sastavu i rasporedu bilja te fenologiji istih vrsta s obzirom na ekspoziciju i dubinu. Od zabilježenih vrsta značajan je nalaz paprati *Dryopteris cristata*, koja je do sada zabilježena samo na jednom lokalitetu kod Maceljske gore i na tri lokaliteta vezana za speleološke objekte u Gorskom kotaru (Buzjak 2001, Hršak 2000).

POMETENA GOLUBINKA

Lovrića staje , Vrdovo

22.07.2007.

SK "Samobor"

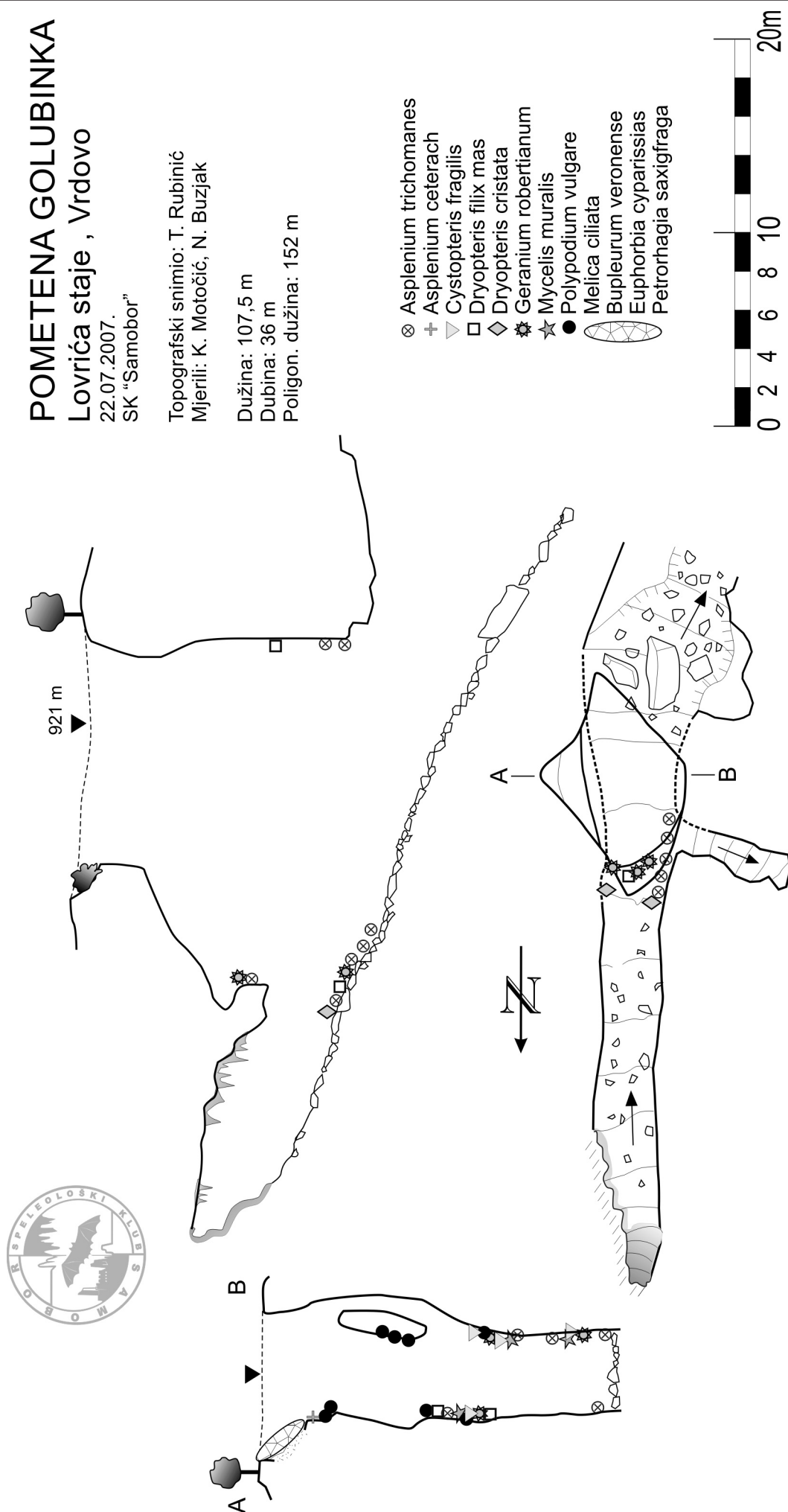
Topografski snimio: T. Rubinić

Mjerili: K. Motočić, N. Buzjak

Dužina: 107,5 m

Dubina: 36 m

Poligon. dužina: 152 m

Slika 1: Raspored biljaka u ulaznom dijelu spilje Pometene Golubinke (S. Buzjak)

Tablica 1: Popis biljaka zabilježenih u ulaznom dijelu spilje Pometene Golubinke (Vrdovo)

<i>Allium</i> sp. – luk
<i>Arabis hirsuta</i> (L.) Scop. – oštrodlakava gušarka
<i>Asplenium ceterach</i> L. – ljekovita slezenica
<i>Asplenium trichomanes</i> L. – smeđa slezenica
<i>Bupleurum veronense</i> Turra – osjavi zvinčac
<i>Cystopteris fragilis</i> (L.) Bernh. – nježna papratka
<i>Dryopteris cristata</i> (L.) A.Gray – paprat
<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott – obična paprat
<i>Eryngium amethystinum</i> L. – ljubičastomdri kotrljan
<i>Euphorbia cyparissias</i> L. – uskolisna mlječika
<i>Frangula rupestris</i> (Scop.) Schur. – kamenjarska krkavina
<i>Fraxinus ornus</i> L. – crni jasen
<i>Geranium robertianum</i> L. – smrdljiva iglica
<i>Melica ciliata</i> L. – trepavičavi mekuš
<i>Minuartia verna</i> (L.) Hiern – proljetna mišjakinja
<i>Mycelis muralis</i> (L.) Dumort – zidna salatka
<i>Ostrya carpinifolia</i> Scop. – crni grab
<i>Petrorhagia saxifraga</i> (L.) Link – stjenoviti kameničak
<i>Polypodium vulgare</i> L. – obična oslad
<i>Prunus mahaleb</i> L. – rašeljka
<i>Rhamnus intermedius</i> Steud. et Hohst. – srednja krkavina
<i>Rosa</i> sp. – ruža
<i>Sedum sexangulare</i> L. – bolonjski žednjak
<i>Sedum</i> sp. – žednjak

LITERATURA:

Buzjak, S., 2001: Ekološka i floristička obilježja ulaznih dijelova jama i spilja u kršu Hrvatske. Disertacija, Biološki odsjek, PMF Sveučilišta u Zagrebu, 1-162

Hršak, V., 2000: Fern flora in the Smiljanova Graba valley at Maceljaska Gora mountain (north-western Croatia). Nat. Croat., 9 (3), 195-202

SUMMARY

THE PLANTS OF THE ENTRANCE PART OF POMETENA GOLUBINKA CAVE (Vrdovo, Dalmacija, Croatia)

During the caving expedition "Vrdovo 2007." the research of cave flora and microclimate in entrance parts of two caves was made. In the article results from Pometena Golubinka cave were published. It is a cave with vertical entrance. The list of plants (24 taxa) in entrance part is listed in Table 1 and distribution is drawn on the cave plan. There was noticeable differences in composition, distribution of plants and phenology on different expositions and depth. Among results important is find of fern *Dryopteris cristata* up to now recorded only on one site on Maceljaska gora (NW Croatia) and three sites in caves in Gorski kotar area.

Prijevod na engleski: Nenad Buzjak